

Návrh na vyslanie príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky do Irackej republiky za účelom poradenstva a výcviku jej obranných a bezpečnostných síl

1. Politické aspekty návrhu

Na základe žiadosti irackej vlády a nadväzujúceho rozhodnutia členských štátov Organizácie Severoatlantickej zmluvy (ďalej len „NATO“) pôsobí NATO v Irackej republike od januára 2017. Cieľom tohto aliančného pôsobenia je budovanie obranných a bezpečnostných kapacít Irackej republiky formou výcviku a poradenstva irackým obranným a bezpečnostným silám, vrátane podpory ich boja proti ISIL (Da`esh). Za týmto účelom bola od roku 2017 realizovaná v Irackej republike aktivita NATO s názvom *NATO Training Capability Building - Iraq* (ďalej len „NTCB-I“).

Uvedená iniciatíva NATO je komplementárna k prebiehajúcemu výcviku irackej armády zo strany štátov Globálnej koalície proti ISIL, ako aj k poradenskej misii Európskej únie na podporu reformy bezpečnostného sektora v Irackej republike.

Slovenská republika, ako člen Globálnej koalície proti ISIL, sa na aktivite NTCB-I podieľala na základe uznesenia Národnej rady SR č. 880 z 13. októbra 2017 v termíne od októbra 2017 do októbra 2018, a to formou vyslania príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky na plnenie úloh súvisiacich s výcvikom, poskytovaním poradenstva a asistencie pri budovaní kapacít irackých obranných bezpečnostných kapacít. Príslušníci ozbrojených síl Slovenskej republiky sa v nadväznosti na požiadavky Irackej republiky podieľali na príprave inštruktorov jej ozbrojených síl v oblasti manuálneho, mechanického odminovania a podpore v oblasti opráv sovietskej vojenskej techniky.

Rozhodnutím NATO z júla 2018 bola aktivita NTCB-I prekvalifikovaná na tzv. nebojovú misiu NATO s označením *NATO Mission Iraq* (ďalej len „NMI“), ktorej úlohami sú predovšetkým poskytovanie poradenstva irackým obranným a bezpečnostným silám a podieľanie sa na ich výcviku s cieľom stabilizácie bezpečnostnej situácie na uvedenom území.

Za účelom boja proti ISIL bola v roku 2014 zriadená ministerstvom obrany Spojených štátov amerických Kombinovaná spoločná pracovná skupina s označením „*Operácia Inherent Resolve*“ (ďalej len „OIR“). Jedným z cieľov OIR je taktiež poskytnúť poradenstvo a výcvik miestnym a federálnym bezpečnostným zložkám Irackej republiky. Realizácia tohto výcviku a poradenstva je zabezpečovaná prostredníctvom Pracovnej skupiny pre výcvik policajných síl, ktorej predsedá Talianska republika prostredníctvom jednotky Karabinieriov. V súčasnom období pôsobia v tejto pracovnej skupine okrem Talianska taktiež jednotky z Fínskej republiky, Švédskeho kráľovstva, Kanady, Rumunska a Českej republiky. Od začiatku činnosti tejto pracovnej skupiny ňou bolo v Irackej republike vycvičený nasledujúci počet príslušníkov bezpečnostných síl (odhad/rok 2015- 1130, rok 2016 - 4459, rok 2017- 7000 a rok 2018 – sa očakáva 15 100). Súčasný spôsob výuky bezpečnostných síl Irackej republiky je vykonávaný v Irackej republike na základni Dublin v Bagdade a v Erbile, a to formou základných kurzov a špecializačných kurzov s rôznou dĺžkou trvania (od troch do ôsmich týždňov).

Počas roka 2017 a prvých mesiacov roka 2018 sa Irackým bezpečnostným silám, za intenzívnej pomoci jednotiek Globálnej koalície proti ISIL (*Da'esh*), podarilo oslobodiť prevažnú časť územia Iraku spod kontroly ISIL. I napriek tomu, že predseda vlády Iraku H. Abádi oznámil porážku tejto teroristickej organizácie v novembri 2017, Iracká republika naďalej čelí rozsiahlym bezpečnostným výzvam. Vyplývajú predovšetkým z potreby stabilizácie a obnovy oslobodených oblastí, ich vyčistenie od nástražných výbušných systémov, aby sa vytvorili podmienky pre návrat civilného obyvateľstva. Taktiež je potrebné vybudovať funkčné a udržateľné bezpečnostné zložky, ktoré by mali tvoriť základ budúcej stability krajiny a zabrániť opätovnému rozmachu teroristických organizácií alebo sektárskeho násillia. Iracká vláda zdôraznila, že počíta s pokračujúcou a ešte intenzívnejšou podporou NATO do budúcnosti pri stabilizácii krajiny.

V rámci spolupráce ozbrojených síl bola slovenská strana požiadaná aj o príspevok zo strany Spojených štátov amerických. Vyslanie príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky na tento účel je výhradne zamerané na plnenie úloh v rámci spolupráce so Spojenými štátmi americkými na podporu a výcvik Irackých bezpečnostných a obranných síl.

Dlhodobým bezpečnostným záujmom Slovenskej republiky je pokračovanie v jej aktívnej úlohe pri eliminácii bezpečnostných hrozieb zo všetkých smerov, vrátane boja proti terorizmu. Z uvedeného dôvodu podporuje Slovenská republika, ako člen Globálnej koalície proti ISIL, ako aj členský štát NATO, Irakom požadované stabilizačné aktivity na jeho území týkajúce sa poradenstva a výcviku jeho obranných a bezpečnostných síl.

2. Vojensko-odborné aspekty návrhu

Z hľadiska participácie Slovenskej republiky pri budovaní obranných a bezpečnostných síl Irackej republiky, vrátane podpory Globálnej koalície proti ISIL, sa na plnenie úloh NMI a v rámci vzájomnej spolupráce ozbrojených síl navrhuje vyslať do Irackej republiky:

- **do 42 príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky v členení:**

- 1) do 35 príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky na plnenie úloh v rámci NMI:**

- vo veliteľstve NMI v súlade s funkčným zaradením, s dislokáciou v Bagdade v termíne od decembra 2018 do ukončenia NMI;
- nasaditeľného komunikačného modulu (DCM-C) v nadväznosti na požiadavku NATO v termíne od decembra 2018 do ukončenia NMI;
- mobilného výcvikového tímu (MTT) v nadväznosti na požiadavku NATO s dislokáciou na základni Besmaya v termíne od januára 2019 do ukončenia NMI;

- 2) do 5 príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky na plnenie úlohy v rámci spolupráce so Spojenými štátmi americkými:**

- výcvik a poradenstvo irackých obranným a bezpečnostným silám v súčinnosti so Spojenými štátmi americkými s dislokáciou v Bagdade v termíne od januára 2019 do ukončenia predmetnej spolupráce v Iraku;

3) výcvikový tím Vojenskej polície v počte do 2 príslušníkov ozbrojených síl v spôsobilosti vojenskej polície na plnenie úlohy v rámci spolupráce s Talianskou republikou:

- výcvik a poradenstvo príslušníkov policajných zložiek irackých obranných a bezpečnostných síl v rámci Pracovnej skupiny pre výcvik policajných síl pod velením Talianskej republiky s dislokáciou na základni Dublin v Bagdade a v Erbile v termíne od decembra 2018 na obdobie dvoch šesťmesačných rotácií.

Príslušníci ozbrojených síl Slovenskej republiky sa na územie Irackej republiky vysielajú:

- za účelom spolupráce ozbrojených síl so zameraním na poradenstvo a výcvik obranných a bezpečnostných síl Irackej republiky v boji proti ISIL na území Irackej republiky, a to bez možnosti podieľania sa na plánovaní, príprave, organizácii a realizácii vojenských akcií;
- s možnosťou pôsobenia na území Irackej republiky;
- do/z Irackej republiky prostredníctvom dostupných leteckých kapacít členských štátov projektu MCCE, projektu NATO SALIS, leteckých kapacít ozbrojených síl Slovenskej republiky, Leteckého útvaru Ministerstva vnútra Slovenskej republiky alebo prostredníctvom zmluvných prepravcov;
- so špeciálnym materiálom a technikou pre manuálne a mechanické odminovanie, ručnými zbraňami, ISO kontajnermi na prepravu odminovacej techniky a materiálu a automobilovou technikou na prepravu materiálu a osôb;
- so zabezpečením poskytovania služieb na národnej úrovni (Slovenskou republikou) s výnimkou, ak na základe platného medzinárodného zmluvného dokumentu alebo naň nadväzujúceho vykonávacieho dokumentu prevezme zodpovednosť za toto zabezpečenie alebo jeho časť zahraničný partner;
- so zotrvaním pod národným velením Slovenskej republiky, t. j. pod velením tzv. národných autorít v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky a plnením úloh pod taktickým riadením príslušného veliteľa talianskej policajnej jednotky pre Irak, príslušného veliteľa NMI, príslušného veliteľa v rámci spolupráce so Spojenými štátmi americkými a pod operačným riadením príslušného veliteľa NMI v prípade príslušníkov nasaditeľného komunikačného modulu (DCM-C);
- s tým, že spolupráca s príslušnými orgánmi NATO, ako aj zahraničnými partnermi v oblastiach riadenia, činnosti a zabezpečenia príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky počas ich pôsobenia mimo územia Slovenskej republiky bude v súlade s týmto návrhom zabezpečená prostredníctvom Ministerstva obrany Slovenskej republiky a ozbrojených síl Slovenskej republiky.

3. Právne aspekty návrhu

Pôsobenie príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky na území Irackej republiky bude realizované na základe pozvania vlády Irackej republiky s cieľom poradenstva a výcviku ich ozbrojeným a bezpečnostným silám, vrátane boja proti ISIL na území Irackej republiky. Úlohy v rámci NMI budú príslušníci ozbrojených síl Slovenskej republiky plniť na území Irackej republiky na základe rozhodnutia NATO pre túto misiu, v súlade s predmetným návrhom a medzinárodným právom.

Podmienky pôsobenia príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky na území Irackej republiky v rámci spolupráce so Spojenými štátmi americkými a Talianskou republikou upravujú osobitné medzinárodné zmluvné dokumenty.

Vyslovenie súhlasu s predmetným vyslaním príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky patrí na základe článku 86 písm. l) Ústavy Slovenskej republiky do pôsobnosti Národnej rady Slovenskej republiky, keďže nejde o účel vyslania vymedzený Ústavou Slovenskej republiky do rozhodovacej právomoci vlády Slovenskej republiky. Návrh je v súlade s § 11 ods. 1 zákona č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.